

«Mottakernavn»

«KONTAKT»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ellen Synnøve Paust, 38 17 62 09

Høring av verneforslag - opprettelse av Hesåsen naturreservat og Stien naturreservat - Risør - Gjerstad

Statsforvalteren sender med dette forslag om utvidelse av to naturreservater i fylket, ut på offentlig høring. Høringen gjelder utvidelse av Kvåsfossen naturreservat i Lyngdal kommune og utvidelse av Kviteflogi naturreservat i Bygland kommune. Verneplanen sendes på høring i tråd med bestemmelsene i naturmangfoldloven § 43. Begge verneforslagene er tilbudt staten for vern gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Frist for å komme med innspill til verneplanen er **8.05.2026**

Bakgrunn

Gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler har Norge forpliktet seg til å ta vare på det biologiske mangfoldet vårt. Om lag halvparten av artene på den norske rødlista er knyttet til skog. Vern av skog er derfor et viktig virkemiddel for å stoppe utryddelsen av biologisk mangfold. Frivillig vern innebærer at skogeiere tilbyr staten vern av egen skog. Prosessen skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Etter at staten har mottatt et tilbud om skog for vern, vil miljøvernmyndighetene vurdere området basert på naturfaglige registreringer av verne kvaliteter. Dersom resultatet fra registreringene tilsier at det er aktuelt å fremme et verneforslag for området, vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneierne om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning for området. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene gjennomgår verneplanforslaget saksbehandling i tråd med bestemmelsene om områdevern i naturmangfoldloven.

Verneverdier og mangeloppfyllelse

Verneforslaget som omfatter opprettelse av Heståsen og Stien naturreservater ble kartlagt for verneverdier i skog henholdsvis 8. oktober 2024 og 29. oktober 2024.

Heståsen naturreservat

Verneforslaget består hovedsakelig av fattige vegetasjonstyper, men med et betydelig innslag av rikere skogtyper som svak lågurt- og lågurtskog med høyere kalkinnhold i grunnen. I disse rikere partiene, som for eksempel skråninger med mye løsmasser, dominerer edelløvskog med stor

treslagsvariasjon. Her finner vi lind, spisslønn, hassel, alm og eik. Blandingsskogen ellers i området domineres av osp, eik, gran, bjørk og furu. De høyereliggende partiene er som oftest dominert av fattig furuskog. Rundt Lyåsen er det registrert spredte store og enkelte gamle trær av spisslønn og lind. Generelt finnes det også en del store eik- og ospetrær i innenfor det foreslåtte verneområdet. Det ble, gjennom kartleggingen, registrert enkelte krevende arter knyttet til gammel død ved av eik. I de rike og produktive partiene av tilbudsområdet finnes det ganske mye død ved, ofte med stor variasjon i treslag. På død ved av eik ble det for eksempel funnet eikedynekejuke (VU), og området har stort potensiale for flere funn av rødlista markboende sopp i områdene med rik edelløvsog. Det er også innslag av de rødlista naturtypene lågurtedelløvsog (VU) og frisk rik edelløvsog (NT) innenfor verneforslaget for Heståsen naturreservat.

Verneforslaget for Heståsen naturreservat vil bidra til å oppfylle den generelle mangelen i skogvernet knyttet til produktiv lavlandsskog. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet i Agder vil området bidra til å dekke inn rik edelløvsog og gammel eikedominert skog. Videre vil området kunne bidra til et større økologisk nettverk sammen med de nærliggende naturreservatene rundt Dalsvann, herunder Urfjellheia og Dalsheia, Iverstadfjellet og Kvernhusmarka.

Stien naturreservat

Verneforslaget for Stien naturreservat ligger nord for Nessundet/Gjerstadvannet, om lag 750 meter vest for Mo. Området er i hovedsak dominert av lågurtskog med innslag av den trua naturtypen lågurtedelløvsog (VU) i kombinasjon med frisk rik edelløvsog (NT) og kalkedelløvsog (EN). Skogen er dominert av eik, og har en velutviklet skogstruktur med god kontinuitet i tresjiktet. Det finnes også innslag av andre edelløvsogtrær som spisslønn, ask, hengebjørk og andre boreale løvtrær innenfor verneforslaget. På de høyereliggende og skinnere områdene dominerer furuskogen. Furuskogen er også gammel med god kontinuitet. Liggende død ved finnes spredt innenfor verneforslaget, noe er av mindre dimensjoner, men død ved av store dimensjoner finnes også enkelte steder. Det er registrert flere sjeldne og trua arter knyttet til gammel eikeskog, som for eksempel hårkjuke (VU), kastanjelundlav (NT), eikeildkjuke (NT) og eikegreinekejuke (NT). Videre er det også funnet flere krevende arter knyttet til gammel furuskog med god skogstruktur som flammenettskinn (NT), furuplett (NT) og druelav (NT) samt flere arter markboende sopp.

Verneforslaget for Stien naturreservat vil bidra til å fange opp mangler i skogvernet knyttet til lavlandsskog. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet, vil området bidra til å oppfylle manglene knyttet til rik edelløvsog og gammel eikedominert skog.

Verneprosessen

Statsforvalteren meldte felles oppstart av verneprosess for opprettelse av Heståsen og Stien naturreservater den 16.10.2025. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til berørte grunneiere, Risør og Gjerstad kommuner, Agder fylkeskommune, andre aktuelle instanser samt lokale lag og foreninger.

Det er gjennomført takstbefaringer i områdene som foreslås vernet. Innspillene som er kommet inn til oppstartsmeldingen er oppsummert og kommentert av Statsforvalteren i det vedlagte utkastet til verneplan. Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert opp mot konfliktgrad og mulige løsninger for det enkelte verneområdet. Statsforvalteren vil etter høringsfristen er utløpt, sende sin tilråding om vern til Miljødirektoratet. Tilrådingen inneholder en oppsummering av høringsuttalelsene og våre forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for Kongen i statsråd som fastsetter det enkelte

verneområdet ved forskrift. Statsforvalteren tar sikte på å sende sin tilrådning om opprettelse av Heståsen og Stien naturreservater innen 15. juni 2026. Endelig vedtak om vern av området forutsetter at det er inngått skriftlig avtale om frivillig vern med staten, og at det foreligger tilstrekkelig finansiering gjennom statsbudsjettet.

Virkninger av vernet

Et vernevedtak vil få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i de foreslåtte verneområdene. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Dette innebærer generelt at fysiske inngrep i form av blant annet oppføring av bygninger, skogsdrift, vedhogst, grøfting og motorferdsel ikke kan gjennomføres. Statsforvalteren minner om at tradisjonelt friluftsliv og ferdsel i forbindelse med plukking av bær og sopp samt jakt kan foregå som tidligere. Vi viser ellers til vedlagte forslag til verneplan og utkast til verneforskrifter for ytterligere detaljer om hvilke aktiviteter det er åpnet for i områdene.

Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet sendte i 2014 ut et brev til alle landets kommuner med et tilbud om å overta forvaltningsansvaret for verneområder som tradisjonelt har vært lagt til Statsforvalteren. Dette tilbudet gjelder fremdeles, og vi ber derfor om at Risør og Gjerstad kommuner gir tilbakemelding på om det er ønskelig at kommunen tillegges forvaltningsmyndighet for det aktuelle naturreservatet i sin kommune, uavhengig av om det sendes inn høringsinnspill til verneforslaget eller ikke. Hvilke forpliktelser det innebærer å takke ja til kommunal forvaltning er beskrevet i et eget avsnitt i det vedlagte høringsdokumentet.

Om høringen

Statsforvalteren inviterer og oppfordrer med dette til å komme med innspill til den vedlagte verneplanen. Vi ber spesielt om at dere og eventuelle andre brukere av området, går nøye gjennom forslag til verneforskrift og gir oss tilbakemelding dersom dere har mer informasjon om området som kan være av betydning for den videre verneprosessen. Slik informasjon kan for eksempel være knyttet til stier som er i bruk i det foreslåtte verneområdet, eksisterende bygninger, traktorveier eller energianlegg som det bør knyttes bestemmelser til og merkes av på vernekartet.

Frist for å uttale seg til verneforslaget er satt til **8.05.2026**

Innspill sendes skriftlig til Statsforvalteren i Agder, Postboks 504, 4804 Arendal eller på e-post til vårt postmottak: sfagpost@statsforvalteren.no. Vi ber om at innspillet merkes med vårt arkivsaknummer 2025/9969, og gjerne hvilke(t) av verneområdene innspillet gjelder. Dersom du skulle ha behov for utvidet høringsfrist ber vi om at du tar kontakt med Statsforvalteren. Verneplan med beskrivelse av natur- og verneverdier og forslag til verneforskrift samt vernekartene blir også gjort tilgjengelig på Statsforvalterens nettside.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon natur

Ellen Synnøve Paust
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vernekart - Stien naturreservat - høringsutgave
- 2 Vernekart - Heståsen naturreservat - høringsutgaveringskart_2026_03_06 1 (1)
- 3 Høringsdokument - verneforslag for Heståsen og Stien naturreservat - Risør og Gjerstad kommuner Heståsen_Stien_mars_2026
- 4 Skogfaglig beskrivelse - Heståsen - Risør kommune
- 5 Avveiingsskjema - skogvern og skogbruk - Heståsen - Risør kommune
- 6 Skogfaglig beskrivelse - Stien - Gjerstad kommune
- 7 Avveiingsskjema - Skogbruk og skogvern - Stien - Gjerstad kommune

Mottakere:

AT SKOG SA	Fredrik Bøhler	Postboks 73	3901	PORSGRUNN
NORSKOG	Tormod Dale	Postboks 123 Lilleaker	0216	OSLO
Anders Moe		Moveien 187	4993	Sundebru
Svein Stamsø		Stamsøyveien 41	4990	Søndeled
Jens Olav Rundsag		Hellevegen 17	4052	RØYNEBERG
RISØR KOMMUNE		Postboks 158	4952	RISØR
GJERSTAD KOMMUNE		Gjerstadveien 1341	4980	GJERSTAD
AGDER FYLKESKOMMUNE		Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Å ENERGI VANNKRAFT AS		Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S
STATNETT SF		Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
NJFF AUST-AGDER		Åsbieveien 16	4848	ARENDAL
DIREKTORATET FOR		Ladebekken 50	7066	TRONDHEIM
MINERALFORVALTNING MED				
BERGMESTEREN FOR SVALBARD				
ELEMENT29 AS		c/o Sven Gollan Hendvarden 26	6533	AVERØY
FORSVARSBYGG		Postboks 405 Sentrum	0103	OSLO
FRILUFTSRÅDET SØR KOMMUNALT		Tromøysund brygge	4841	ARENDAL
OPPGAVEFELLESSKAP		Krøgenes bryggevei 21		
AUST-AGDER TURISTFORENING		Postboks 369	4803	ARENDAL
FORUM FOR NATUR OG		c/o DNT Sør Gyldenløves	4611	KRISTIANSAND S
FRILUFTSLIV AGDER		gate 2		
AGDER HISTORIELAG		Postboks 136	4662	KRISTIANSAND S
GJERSTAD JEGER- OG		c/o Jostein Vestøl Tryms	3961	STATHELLE
FISKERFORENING		vei 5		
RISØR JEGER OG FISKERFORENING		Grønningveien 31	4956	RISØR
TRYTA				
LANDBRUKSDIREKTORATET		Postboks 56	7701	STEINKJER
NORGES VASSDRAGS- OG		Postboks 5091	0301	OSLO
ENERGIDIREKTORAT (NVE)		Majorstua		
HAVREFJELL TURLAG		c/o Ståle Waasjø	4950	RISØR
		Øylandsdal Øylandsdal 1		
SPRÅKRÅDET		Postboks 1573 Vika	0118	OSLO
GLITRE NETT AS		Postboks 7007	3007	DRAMMEN

NOTS KRISTIANSAND	c/o Tor Børre Søfting St. Olavs vei 8	4631	KRISTIANSAND S
NORSK ORGANISASJON FOR TERRENGSYKLING	c/o Lars Thomte Skundbergjordet 17A	2834	RAUFOSS
BIRDLIFE NORGE	Sandgata 30B	7012	TRONDHEIM
BIRDLIFE NORGE AVD. AUST AGDER	Postboks 249	4802	ARENDAL
NORSK ZOOLOGISK FORENING - SØRLANDSAVDELINGEN	c/o Maria Sørli Kvernhusdalen 3	4707	VENNESLA
SØNDELED OG RISØR HISTORIELAG	Postboks 58	4951	RISØR
GJERSTAD HISTORIELAG	c/o Kristen Strat Verksveien 68	4993	SUNDEBRU
GJERSTAD IDRETTLAG	c/o Ånon Ausland Auslandsveien 145	4980	GJERSTAD
IDUN IDRETTLAG	c/o Jørgen Sundsdal Hasåsveien 51F	4990	SØNDELED
AGDER BOTANISKE FORENING	v/Agder Naturmuseum Agder Botaniske Forening Postboks 1887 Gimlemoen	4686	KRISTIANSAND S
NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE	Postboks 6315 Torgarden	7491	TRONDHEIM
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND	Postboks 94	1378	NESBRU
NATURVERNFORBUNDET I AGDER	Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
NATURVERNFORBUNDET ØST I AGDER	Rådyrstien 3	4956	RISØR
NORSK ENTOMOLOGISK FORENING	c/o Naturhistorisk museum att: Hallvard Elven Postboks 1172 Blindern	0318	OSLO
NORSK ZOOLOGISK FORENING AGDER ORIENTERINGSKRETS	Postboks 102 Blindern c/o Reidar Heivoll	0314 4646	OSLO FINSLAND
NORGES ORIENTERINGSFORBUND	Grindlandsvegen 114		
STIFTELSEN WWF VERDENS NATURFOND	Postboks 5000	0840	OSLO
SABIMA	Pilestredet 8	0180	OSLO
NORGES NATURVERNFORBUND	Mariboes gate 8	0183	OSLO
NORGES MILJØVERNFORBUND	Mariboes gate 8	0183	OSLO
NORGES BONDELAG	Postboks 593	5806	BERGEN
STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND	Postboks 5685 Torgarden	7485	TRONDHEIM
NATUR OG UNGDOM	Christian Krohgs gate 10	0186	OSLO
NORSK FRILUFTSLIV	Postboks 34 Torshov	0412	OSLO
	Postboks 9215 Grønland	0134	OSLO

NORSK BOTANISK FORENING

c/o Naturhistorisk museum Postboks 1172
Blindern

0318 OSLO

NORSK SAU OG GEIT

Postboks 104

1431 ÅS

AGDER SAU OG GEIT

c/o Kåre Blålid

4790 LILLESAND

Steindalsveien 3

Kopi til:

MILJØDIREKTORATET

Postboks 5672

7485 TRONDHEIM

Torgarden

NORCONSULT NORGE AS Steinar Østli
Ausland

Postboks 626

1303 SANDVIKA

Per Olav Aasbø

Viksveien 74

4993 Sundebru

Nils Ulltveit-Moe

Moveien 177

4993 Sundebru

STIG SVENNING

Lindbekkveien 180

4990 SØNDELED

LINDBEKK

Kai Werner Høgbråt

Postboks 10

4972 Gjerstad